Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta: hallinto- ja turvallisuusjaosto

Kirjallisen lausunnon aihe: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 (HE 106/2017 vp); Ulkoasiainministeriön hallinnonala/ kansainvälinen kehitysyhteistyö

Suomen UN Women ry kiittää eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostoa mahdollisuudesta antaa lausunto valtion talousarvion ulkoasiainministeriön hallinnonalan kehitysyhteistyötä koskevaan osioon.

Hallituksen talousarvioesityksessä kansainväliseen kehitysyhteistyöhön esitetään yhteensä 886,3 miljoonaa euroa. Talouden nousun myötä tämä vastaa enää noin 0,38 prosenttia (2016: 0,44 %) bruttokansantulosta. Suomi on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 toimeenpanoon seurantaan, sekä vahvistanut sitoutumisensa 0,7 prosentin kehitysrahoitusosuuteen bruttokansantulosta sekä kohdentamiseen kaikkein köyhimmille maille 0,2 prosentin BKTL-suosituksen mukaisesti. Ensi vuoden talousarvioesityksen mukaan myös kaikkein köyhimpien maiden avun osuus tulee kuitenkin olemaan vain 0,16 prosenttia. Sitoumuksista ollaan siis jäämässä yhä kauemmaksi, ja talousarvioesitystä tulisi tarkastella erityisesti tämän valossa.

Varsinaisen kehitysyhteistyön osuus vuoden 2018 talousarvioesityksessä on 546,3 miljoonaa euroa. Vaikka viime talousarvioon verrattuna nousua on hieman, ovat kehitysyhteistyön leikkaukset kohdistuneet erityisesti kehitysyhteistyöhön. Samaan aikaan muiden kehitysyhteistyöksi raportoitavien kulujen osuus on noussut. Erityisen huolestuttavaa on ilmastorahoituksen lasku. Uuden ja lisäisen rahan sijaan ilmastorahoitus katetaan vähenevistä kehitysyhteistyömäärärahoista. Tämä on vastoin Suomen kansainvälisiä sitoumuksia.

YK:lla on tärkeä rooli demokratian vahvistamisessa, rauhan ja turvallisuuden rakentamisessa sekä rauhanomaisten ratkaisujen löytämisessä konflikteihin. YK-järjestöihin 2016 kohdistuneet rajut leikkaukset ovat vieneet pohjaa Suomen aiemmalta vahvalta panostukselta YK:n kautta tehtävään työhön. Ensi vuoden talousarvioesityksessä monenkeskisen yhteistyön määrärahoja on hieman korotettu, ja tämä on toki myönteinen asia. Edelleen monenkeskisen yhteistyön määrärahat ovat kuitenkin n. 100 miljoonaa pienemmät kuin ennen leikkauksia vuonna 2015. Talousarvioesityksestä ei myöskään ole mahdollista nähdä rahoituksen jakautumista eri monenkeskisten järjestöjen ja toimijoiden kesken, koska vuoden 2015 jälkeen ei enää ole julkaistu tarkempia suunnittelulukuja

Suomen UN Women ry
Finlands UN Women rf
Finland National Committee for UN Women
Työpajankatu 10 A, 4. krs
00580 Helsinki
FINLAND
Puh./Tel. +358-(0)9-6940 944
toimisto@unwomen.fi
www.unwomen.fi
Y-tunnus 0490231-9

rahoituksen jakautumisesta. Tämä heikentää talousarvioesityksen läpinäkyvyyttä, vertailukelpoisuutta ja seurantaa.

Myös kansalaisjärjestöjen tekemään kehitysyhteistyöhön kohdistui keskimääräistä suuremmat leikkaukset (43 prosenttia, eli 114 miljoonasta 65 miljoonaan euroon). Ohjelmatukea saavista järjestöistä tehdyn riippumattoman arvioinnin mukaan kansalaisjärjestöjen tekemä kehitysyhteistyö on monipuolista, tehokasta ja tuloksellista. Kansalaisyhteiskunnan kapeneva tila ja ihmisoikeuksien polkeminen ovat erittäin huolestuttavia kehityssuuntia yhä useammassa maassa. Kansalaisjärjestöillä on vahva kyky toimia ja tavoittaa juuri kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset ruohonjuuritasolla. Hallituksen talousarvioesityksessä ei kuitenkaan ole minkäänlaista korotusta kansalaisjärjestöjen saaman tuen määrään, vaan sille esitetään edelleen 65 miljoonaa euroa.

Naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistaminen on Suomen kehityspoliittisessa selonteossa nostettu ensimmäiseksi Suomen kehityspolitiikkaa ohjaavasta neljästä painopistealueesta. Suomen UN Women pitää tervetulleena talousarvioesityksen kirjausta, että sukupuoltenvälistä tasa-arvoa edistetään läpi kaiken toiminnan, ja että naisten ja tyttöjen oikeudet ovat Suomen kehityspolitiikan tärkein painopiste. Naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien priorisointi tulee kuitenkin näkyä vahvemmin kaikessa kehitysyhteistyössä ja rahoituksen ohjaamisessa. Myös finanssisijoitusten tulee täyttää OECD/DAC:n kehitysyhteistyön kriteerit, mukaan lukien sukupuolten tasa-arvo.

Helsingissä 16.10.2017

Elina Multanen
Toiminnanjohtaja
Suomen UN Women ry

Suomen UN Women ry
Finlands UN Women rf
Finland National Committee for UN Women

Työpajankatu 10 A, 4. krs
00580 Helsinki
FINLAND

Puh./Tel. +358-(0)9-6940 944
toimisto@unwomen.fi
www.unwomen.fi

Y-tunnus 0490231-9